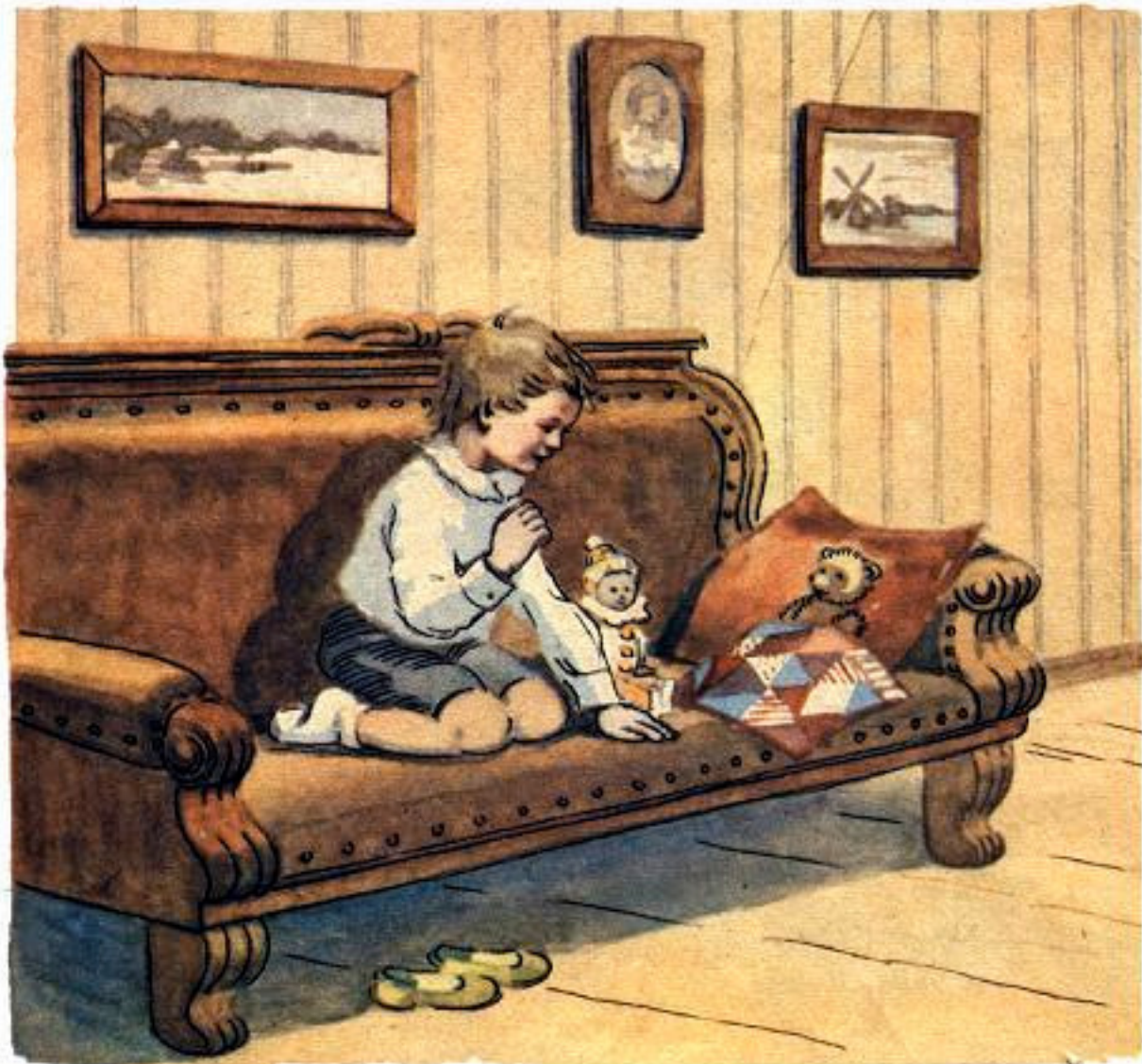

שירת העכבר

מ. בוגדנוב (1914 - 1995)

אחדים.

הרבה פעמים החזקתי אותם בכלובים או בין שמשות כפולות של החלון, אבל עברו שנים רבות עד שהכרתי את העכבר המדבר. בינתיים גם שכחתי את הסיפורים

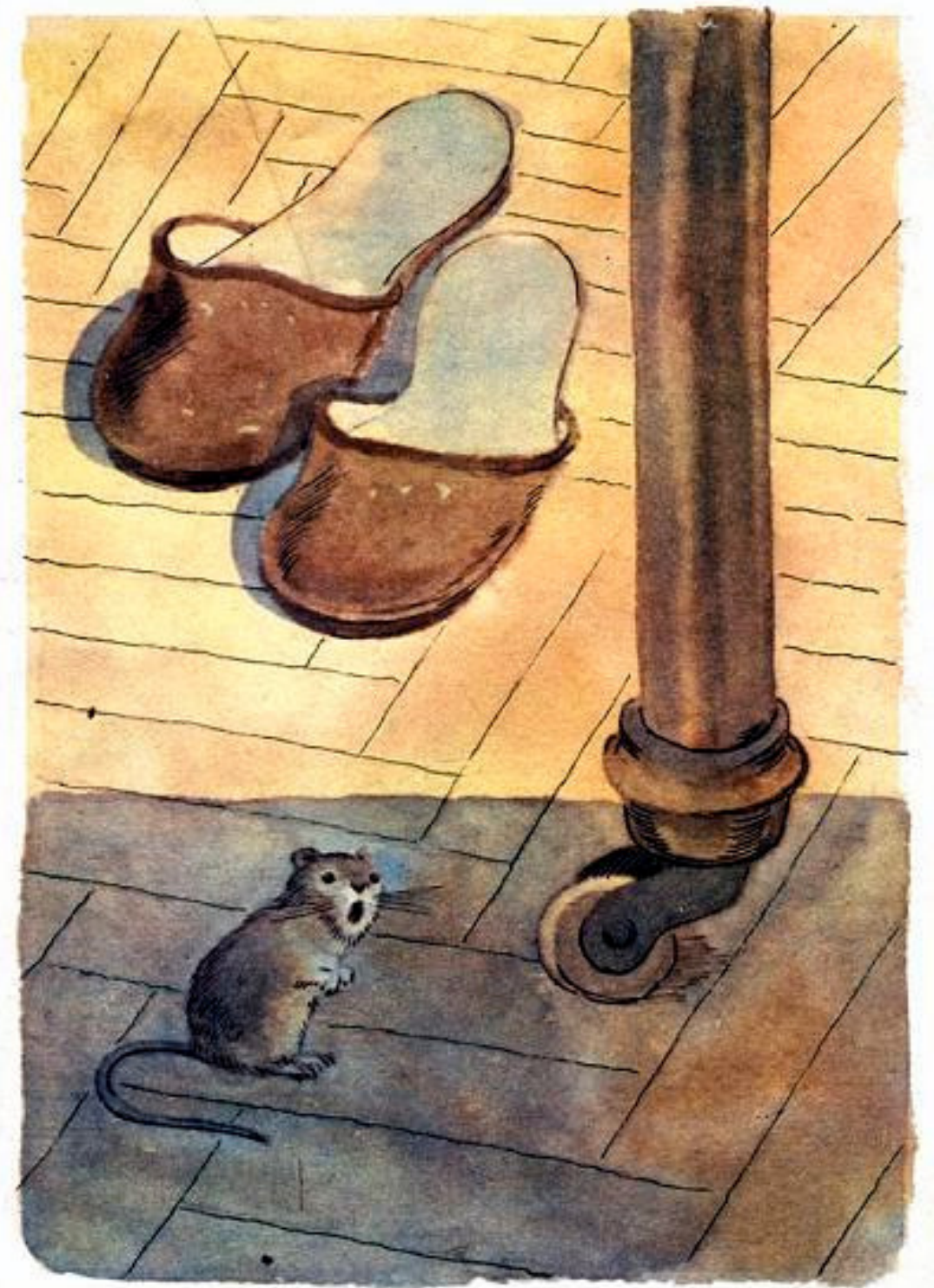

לפני שנים רבות, אומנת זקנה שהשכיבה אותי במיטה, סיפרה לי סיפורים על עכבר קשקשן ועכבר זמר. הייתי אז קטן מאוד ועוד לא ידעתי לדבר היטב, אך אני זוכר עדיין איך הסיפורים האלה לא נתנו לי לישון עד חצות. תמיד רציתי לראות את העכברים המדברים והשרים. לא ידעתי איך לשאול את האומנת ולמעשה לא ידעתי בדיוק מה זה עכבר.

אך פעם ישבתי על ספה רכה ושיחקתי בבובות שלי. האומנת יצאה לאן שהוא ונשארתי לבד. ואז תחת לארון הופיע פרצוף קטן, אפרפר, בעל עיניים שחורות ואוזניים זקופות. נבהלתי ושתקתי. ואז הפרצוף נע קדימה, והופיע גוף אפור וזנב ארוך.

רציתי לתפוס אותו, אך כשרק זזתי החיה המוזרה נעלמה. אך! כמה שהצטערתי! כשהאומנת חזרה סיפרתי לה מה ראיתי והיא אמרה "זה היה עכבר!". אא, זה העכבר המדבר, כזה הוא! מאז נעשיתי ללוכד עכברים. השתמשתי בכל מיני מלכודות ואמנם לכדתי

של האומנת, אך אוכל לספר לכם שעכבר מדבר, או יותר נכון עכבר מזמר, קיים גם קיים.
לפני עשרים שנה, מאוחר בערב, ישבתי בחדרי וקראתי ספר. בבית כולם כבר ישנו, שקט שרר סביב. ופתאום שמעתי צלילים מוזרים כלשהם, דומים לשיר של ציפור. הקשבתי היטב – השירה היא בחדר שלי, ממש תחת הארון עם ספרים.
רק זזתי והשיר נפסק. ישבתי בשקט ותוך דקה שוב נשמעו הצלילים המוזרים, אך הפעם כבר מתחת המיטה שלי.
הנמנום שלי עבר. הרי זה העכבר המזמר שאותו חיפשתי במשך שנים רבות. ועכשיו הבטחתי לעצמי לתפוס אותו, מה שלא יהיה.
שוב פיזרתי מלכודות בכל הבית, תפסתי הרבה עכברים, אך לצערי הם לא שרו. אך בסוף האיר לי מזל פנים. תפסתי את העכבר המזמר, הכנסתי אותו לכלוב והוא הוכיח את הכישורים שלו.
לא היה בו שום דבר מיוחד. עכבר כמו כל עכבר, בריא, נמרץ. הוא חי אצלי מעל חצי שנה. מהר התרגל, התביית אך כל רעש קטן הבהיל אותו.
הוא בנה לעצמו קן מצמר גפן ששמתי בכלוב, ישב בו כל

מסתכלת סביב ושרה.
זה היה גרביל החולות, אחד מהיצורים הקטנים שחיים
במדבריות חול.
גרבילים דומים מאוד לעכברים, אך הם גדולים יותר

היום ושתק. אך כשבא ערב, נפסקו הרעשים, כולם
שכבו לישון, העכבר היה יוצא מהקן שלו, אכל, שתה,
ניקה היטב את פרוותו, טייל בכלוב ושר, שר כל כך יפה
שאפשר היה להשוות זאת לקול של לציפור. היה
משעשע להביט עליו כשהיה מתיישב על רגליו
האחוריות ומתחיל להשמיע את השירים שלו. הייתי
מראה אותו לחברים כמו איזו יצור מופלא וכולם נוכחו
לדעת שקיימים עכברים מזמרים. אך אף אחד לא ידע
להסביר את התופעה. וגם אני זמן מה לא יכולתי להבין
זאת.

אך הדבר התברר לגמרי במקרה, והוא גם פשוט מאוד.
כאשר נסעתי לחיבה שבאוזבקיסטן, דרך מדבר
קוזילקום, השיירה שלנו נעצרה למנוחה בין דיונות של
חולות נודדים, ליד באר מים. חום כבד הכביד על
בני-אדם ועל בעלי חיים. ירדתי מהסוס ובזמן שפירקו
את המטען של הגמלים והכינו ארוחה, נשכבתי על
שמיכה, כדי לנוח.
ופתאום אני שומע צלילים מוכרים, דומים מאוד לאלה
של העכבר המזמר שלי.
הסתכלתי – ראיתי מאורה קטנה במדרון של תל חולי,
ולא רחוק משם יושבת חיה קטנה בעלת זנב שעיר,

הוא השומר שמשגיח פן יופיע אויב, ובאותו הזמן גם
מזמר את השיר שלו.
פתאום מאחורי התל השכן הופיע פרצוף ערמומי בעל
עיניים ירוקות ואוזניים גדולות. הוא מציץ ומסתתר שוב.
כשהשומר ראה אותו שרק וקפץ למאורה. כך גם עשו
כל הגרבילים הקטנים.
מאחורי התל יצא קורסק, שועל מדבר קטן, אך היה כבר
מאוחר, לא יכול היה לתפוס כל שלל. הקורסק הרעב
הלך הלאה לחפש מזון.
בחורף גרבילים רבים נכנסים לאוהלי הנומדים והם חיים
שם כמו העכברים שלנו. אך שם הם לא שרים, הם
מסתתרים ושותקים, כדי לא להתגלות, ויוצאים לשדוד
את הרכוש רק בלילה. בדיוק כמו העכברים שלנו.
עכשיו תבינו שזמירת העכברים היא ההרגל הישן של
האבות הקדומים שלהם. כשהעכברים חיו מרוחקים
מבני-אדם, הם שרו בדומה לגרבילים. אך כשהם
בבתים הם אבדו את התכונה הזו.
אבל ההרגל תורשתי הוא כה גדול שלפעמים בא לידי
ביטוי בעכברים, אך אצל בודדים בלבד.
אלה הם העכברים-זמרים ששמשו לסיפורים על
עכברים מדברים, שסיפרה לי האומנת.

ובעלי זנב מכוסה בפרווה. הם חיים במשפחות וחמולות
בתוך מאורות שאותן חופרים בחול, והם ניזונים מזרעים
של צמחי מדבר השונים. כשהם שבעים הם מתרוצצים
בחול ומשחקים בדומה לעכברים שלנו. אך באותו הזמן,
על פסגת התל, לא רחוק מהמאורה, יושב גרביל זקן.